

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/170/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7118223501
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Frederika Zozuláková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7118223501.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Frederiky Zozulákovvej a členov senátu JUDr. Moniky Géciovej, PhD. a Mgr. Miloša Greguša v právnej veci navrhovateľky W. T. nar. X.X.XXXX bývajúcej v Košiciach na J. ul. č. XX zastúpenej advokátskou kanceláriou Pančišinová & Partners s.r.o. IČO: 52 772 497 sídliacej v Košiciach na Rázusovej ul. č. 49 proti povinnému Ing. H. T. nar. XX.X.XXXX bývajúceho v G. - A. na F. ul. č. XX zastúpeného JUDr. Ivetou Rajtákovou advokátkou so sídlom advokátskej kancelárie v Košiciach na Štúrovej ul. č. 20 za účasti matky navrhovateľky L. N. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v G. na J. ul. č. XX zastúpenej advokátskou kanceláriou Pančišinová & Partners s.r.o. IČO: 52 772 497 sídliacej v Košiciach na Rázusovej ul. č. 49 konaní o zvýšenie výživného o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Košice I č.k. 18P/158/2018 - 87 zo dňa 29.7.2019 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Košice I č.k. 22P/114/2013-191 zo dňa 27.11.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č.k. 7CoP/49/2015-256 zo dňa 30.7.2015 tak, že vyživovaciu povinnosť otca na bežnom výživnom zvýšil zo sumy 250 Eur mesačne na sumu 350 Eur mesačne počínajúc dňom 3.12.2018 do budúcnosti. V prevyšujúcej časti návrh na zvýšenie výživného zamietol. Zároveň súd prvej inštancie vypočítal aj dlžné výživné za obdobie od 3.12.2018 do 31.7.2019 v sume 593,38 Eur, ktoré zaviazal povinného otca zaplatiť do 10 dní od právoplatnosti rozsudku. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľka. Keďže navrhovateľka bola v čase podania návrhu maloletou, návrh za ňu podala matka, maloletá bola zastúpená kolíznym opatrovníkom. V priebehu odvolacieho konania navrhovateľka doviedla plnoletosť. Svojím zastupovaním splnomocnila právnu zástupkyňu a zároveň sa pripojila k návrhu, ako aj podanému odvolaniu. Odvolanie podala z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietala aj nedostatočné hájenie jej záujmov kolíznym opatrovníkom. Kolízny opatrovník by mal vo svojej správe podrobne opísať skutočnosti, ktoré sa od poslednej úpravy výživného zmenili a či podmienky, v akých dieťa žije, sú primerané jeho potrebám, či financovanie týchto potrieb matkou je za súčasnej situácie možné alebo je nevyhnutná väčšia podpora zo strany povinného otca v rámci vyživovacej povinnosti. Podľa jej názoru súd aj z dôvodu nízkej výpovednej hodnoty správy kolízneho opatrovníka nedostatočne zistil a vyhodnotil skutkový stav, v dôsledku čoho dospel k nesprávnemu záveru, čo malo dopad aj na úpravu vyživovacej povinnosti vo výroku napadnutého rozsudku. Poukázala na rozpor vo výpovedi povinného, keď na jednej strane uvádzal, že z dôvodu splácania hypotéky nerieši žiadne úspory, na druhej strane uviedol, že mesačne je schopný ušetriť 400,- Eur. Vypovedal, že jeho čistý mesačný príjem

je 1.600,- Eur. Z vyžiadaného mzdového listu od zamestnávateľa však vyplýva, že jeho čistý mesačný príjem v období od marca 2018 do februára 2019 bol 2.287,12 Eur. Namietala jeho tvrdenie, že výdavky matky na navrhovateľku sú nadhodnotené, pretože povinný s ňou nežije v spoločnej domácnosti, nemá prehľad o jej potrebách ani o reálnej výške tomu zodpovedajúcich výdavkov. Poukázala aj na to, že v čase rozhodovania súdu prvej inštancie navštevovala tretí ročník strednej školy, s tým sú spojené rôzne kurzy doučovania, v rámci prípravy študentov na maturitu, či prijímacie konanie na vysokú školu. Tomu úmerne zodpovedá aj zvýšenie nákladov na vzdelávanie navrhovateľky. Z vykonaného dokazovania bolo nepochybné, že životná úroveň povinného ako otca navrhovateľky je neporovnateľne vyššia ako životná úroveň jej matky. Vzhľadom na uvedené je možné určiť vyživovaciu povinnosť aj nad rámec reálne vynaložených nákladov na bežné potreby navrhovateľky, a teda zabezpečiť jej určité výhody tak, aby životná úroveň navrhovateľky bola porovnateľná so životnou úrovňou povinného. Navrhla, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že bežné výživné zo sumy 250,- Eur mesačne zvýši na sumu 650,- Eur mesačne.

3. Povinný otec sa k odvolaniu navrhovateľky nevyjadril.

4. Konania vo veciach výživného plnoletých osôb sa prejednávajú a rozhodujú podľa Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (CMP).

5. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (CSP), ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 121 CMP rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

7. Podľa § 157 CMP rozsudok vo veciach výživného možno na návrh zmeniť alebo zrušiť, ak sa zmenia pomery.

8. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

9. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

11. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

12. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu vyplývajúcom z § 65 a § 66 CMP v spojení s § 219 ods. 3 CSP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a dospel k záveru, že súd prvej inštancie riadne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine v súlade s § 191 CSP vyhodnotil dôkazy, prihliadol na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci, preto je odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie o zvýšení výživného presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil. Konajúci súd sa dôsledne vysporiadal s námietkami navrhovateľky uplatnenými v odvolaní, ktoré tvorili jej skutkové tvrdenia už v priebehu konania na súde prvej inštancie a navrhovateľka ani v priebehu odvolacieho konania neuviedla žiadne relevantné skutočnosti majúce za následok iné rozhodnutie o výživnom. Odvolací súd je toho presvedčený, že v priebehu konania na súde prvej inštancie boli nepochybné preukázané všetky okolnosti podstatné pre rozhodnutie o zvýšení výživného, v dôsledku čoho ani odvolací súd nemá pochybnosti o správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie a zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, a teda za porušenie tohto zákonného práva nemožno považovať neúspech, resp. nevyhovenie návrhu v konaní. Odvolací súd tiež poznamenáva, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené

účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. V tomto prejednávanom prípade súd prvej inštancie dôsledne vykonal dokazovanie, zistil skutočný stav, ktorý následne správne právne posúdil, pričom jeho skutkové a právne závery zjavne nie sú svojvoľné a neboli prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

13. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dôsledne porovnal pomery účastníkov v čase predchádzajúcej úpravy výživného so súčasnými pomermi a stotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie, že preukázateľné výdavky na strane, v tom čase maloletej navrhovateľky, sa oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu zvýšili. K zmene pomerov došlo z dôvodu samotného veku navrhovateľky, pričom výživné bolo naposledy upravené v roku 2015, kedy bola žiačkou na druhom stupni základnej školy. V čase rozhodovania súdu prvej inštancie mala 17 rokov, navštevovala 3. ročník strednej zdravotnej školy. K zmene pomerov došlo predovšetkým z dôvodu samotného veku navrhovateľky, ako aj jej prechodom zo základnej školy na strednú školu.

14. Odvolací súd poukazuje na ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine, ktorý vyžaduje, aby k zmene pôvodného rozhodnutia došlo len vtedy, ak ide o zmenu závažnejšieho charakteru v tých okolnostiach, ktoré tvorili podklad pre vydanie predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom, a teda o zmenu, ktorá sa výraznejším spôsobom prejaví v pomeroch účastníkov konania. Za zmenu, ktorá odôvodňuje zmenu pôvodného rozhodnutia o výživnom je potrebné považovať aj nárast odôvodnených potrieb oprávnenej, ku ktorým môže dôjsť buď ihneď, napríklad v dôsledku zhoršenia zdravotného stavu, nástupu do školy atď. alebo aj postupne v dôsledku vyššieho veku dieťaťa. Pri rozhodovaní o zmene výživného sa obdobne použijú zásady, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výživného, v tomto prípade ust. § 62 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Z uvedených ustanovení Zákona o rodine vyplýva, že základnými kritériami určenia rozsahu vyživovacej povinnosti sú odôvodnené potreby dieťaťa, ako aj možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov. Odôvodnenými potrebami dieťaťa nie sú len potreby na zabezpečenie výživy vo vlastnom slova zmysle, ale aj šatstvo, obuv, náklady na bývanie, potreby súvisiace s rozširovaním a prehlbovaním vzdelania dieťa, rôznymi jeho záujmami a so zdravotným stavom. Ustanovenie § 62 ods. 2 Zákona o rodine stanovuje, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, preto ak je životná úroveň rodičov vyššia, je v záujme dieťaťa, aby sa na tejto úrovni podieľalo a malo z nej úžitok aj v budúcnosti. Výška výživného preto môže byť v takomto prípade určená tak, aby zodpovedala aj zvýšeným potrebám dieťaťa.

15. Po preskúmaní napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam. Pri rozhodovaní nevychádzal len zo správy kolízneho opatrovníka, jeho správa bola jedným z viacerých vykonaných dôkazov. V predchádzajúcom konaní vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 22P 114/2013 matka vyčíslila náklady na navrhovateľku v sume 522 Eur mesačne. V konaní vedenom pod sp.zn. 18P 158/2018 vyčíslila jej mesačné náklady sumou 561 Eur. Nárast teda predstavoval 39 Eur. V tomto smere teda nedošlo k výraznej (podstatnej) zmene na strane navrhovateľky. Ako však súd prvej inštancie správne konštatoval, pri určovaní konkrétneho rozsahu výživného je potrebné prihliadať aj na potreby súvisiace s rozširovaním a prehlbovaním vzdelania dieťaťa, rozvojom jeho záujmov, na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, t.j. všetky nevyhnutné potreby, ktoré vyžaduje život kultúrneho človeka v súčasnosti. Za podstatnú zmenu je potrebné považovať prechod navrhovateľky zo základnej školy na strednú školu, na ktorej študovala už v predmaturitnom ročníku. Správne súd prvej inštancie ustálil, že od posledného súdneho rozhodnutia došlo k podstatnej zmene aj na strane matky, ktorá sa zamestnala. Podstatné zmeny nastali aj na strane povinného, a to tým, že sa oženil, ako aj tým, že sa zvýšila jeho priemerná čistá mesačná mzda približne o 600 Eur. Matka si plní svoju vyživovaciu povinnosť jednak poskytovaním osobnej starostlivosti o navrhovateľku, ako aj poskytovaním vecného plnenia, t.j. zabezpečuje jej bývanie, stravovanie. Otec sa na starostlivosti navrhovateľky podieľa iba plnením vyživovacej povinnosti. Pribudla mu hypotéka a lízing na auto, ale na tieto náklady súd prvej inštancie neprihliadal, pretože tieto záväzky sa odrážajú vo zvýšení jeho majetku a záväzky rodiča nemajú prednosť pred výživným. Tým, že sa oženil, všetky náklady súvisiace s domácnosťou znáša spoločne s manželkou. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že životná úroveň povinného je podstatne vyššia ako životná úroveň matky navrhovateľky, a preto navrhovateľka má zákonom upravené právo podieľať sa na tejto vyššej životnej úrovni povinného ako svojho otca. Z uvedeného je zrejmé, tak ako správne konštatoval aj súd prvej inštancie, že v danom prípade sú dané dôvody na zmenu pôvodného rozhodnutia o výživnom, keďže došlo k zvýšeniu

odôvodnených potrieb navrhovateľky. Odvolací súd však v tejto súvislosti zdôrazňuje, že určené výživné musí zodpovedať nielen odôvodneným potrebám navrhovateľky, ale aj schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom povinného rodiča tak, aby odzrkadľovali jeho schopnosti a možnosti, pretože len takto určené výživné je zákonné, správne a zohľadňuje všetky zákonné podmienky nevyhnutné pre rozhodnutie o vyživovacej povinnosti rodičov k deťom. Na základe uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie o zvýšení bežného výživného zo strany otca zo sumy 250 Eur mesačne na sumu 350 Eur mesačne považoval za primerané okolnostiam prejednávanej veci. Spolu so sporivou časťou výživného 50 Eur mesačne povinný je schopný platiť výživné v sume 400 Eur mesačne zo svojho príjmu a takto stanovená výška výživného zodpovedá aj odôvodneným potrebám navrhovateľky so zreteľom na jej právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, a to aj s prihliadnutím na príjem matky, ktorý je vyšší ako v dobe predchádzajúcej úpravy a jej zákonnú povinnosť participovať a dopĺňať so svojím príjmom zdroj výživy navrhovateľky, teda podieľať sa na jej výžive nielen výkonom osobnej starostlivosti, keďže navrhovateľka je už dospelá a je schopná samostatne si zabezpečovať osobné potreby na rozdiel od detí v útlom veku. Pre úplnosť je potrebné dodať, že dovŕšením plnoletosti navrhovateľky sa táto stala spôsobilou v plnom rozsahu disponovať aj výživným na tvorbu úspor (§ 63 ods. 3 Zákona o rodine), z ktorého si môže uhrádzať aj ďalšie potreby vyhodnotené súdom prvej inštancie ako nadhodnotené (nadštandardné) podľa vlastného uváženia.

16. Vzhľadom na to, že súd prvej inštancie zvýšil výživné zo strany povinného, vzniklo mu dlžné výživné za obdobie od dátumu podania návrhu, t.j. od 3.12.2018 do konca mesiaca, v ktorom súd prvej inštancie o zvýšení výživného rozhodol, t.j. do 31.7.2019. Súd prvej inštancie za dané obdobie správne vypočítal dlžné výživné, od ktorého odpočítal plnenia povinného. Odvolací súd sa stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie o splatnosti dlžného výživného vzhľadom na majetkové pomery povinného, ako aj na tú skutočnosť, že ani samotný povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie v tejto časti nenapadol.

17. Vzhľadom na to, že súd prvej inštancie zákonne rozhodol o zvýšení výživného rešpektujúc pritom zákonné kritériá rozhodujúce pre stanovenie rozsahu tejto vyživovacej povinnosti a správne ustálil aj dlh na výživnom, odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP a podľa § 387 ods. 2 CSP sa v odôvodnení obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a na zdôraznenie správnosti rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody.

18. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom v pomere hlasov 3:0 (ust. § 393 ods. 2 druhej vety CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).